

Heidelberg Materials România S.A.

Șos. București-Ploiești, nr. 1A, Bucharest Business Park, clădirea C2,
et. 1, sector 1, 013681, București, România,
www.heidelbergmaterials.ro

Cimenturi uzuale - manual (instrucțiuni) de utilizare

Sunt situații în care avem nevoie de câteva informații concise, care să sintetizeze măcar o mică parte din ceea ce reglementările tehnice prevăd în domeniul utilizării cimentului obișnuit (uzual), fabricat conform **SR EN 197-1:2011**. Chiar dacă informațiile tehnice sunt foarte multe și cuprinse în diferite prevederi, în continuare te rugăm să găsești câteva instrucțiuni de utilizare a cimentului în beton cu referire strictă la cimenturile produse și comercializate de către noi precum și la cadrul tehnic legal în vigoare în România. Acest document nu își propune și nici nu poate conține totalitatea informațiilor tehnice, constituindu-se doar într-un ghid general (instrucțiuni minimale cu trimiteri către prevederile în vigoare) privind modul de utilizare a cimenturilor uzuale, cu menționarea faptului că respectarea și consultarea tuturor reglementărilor tehnice care fac referire la domeniul în discuție, este obligatorie.

Introducere

Cimenturile uzuale se fabrică în baza standardului european **SR EN 197-1:2011**.

Acest standard¹ foarte important prezintă condițiile fizico-chimice și mecanice necesar a fi îndeplinite de un set de tipuri obișnuite de ciment, considerate tradiționale și bine verificate de către organismele naționale de standardizare din Comitetul European de Standardizare (CEN).

Portofoliul nostru de cimenturi reprezintă un mix echilibrat între cimenturi noi și tradiționale, care vine în întâmpinarea așteptărilor clienților privind posibilitatea producerii de betoane sustenabile și durabile, cu respectarea prevederilor și acordurilor tehnice în vigoare, acolo unde este cazul.

Tipurile de ciment vrac comercializate de noi acoperă toate necesitățile stațiilor de betoane în ceea ce privește livrarea de betoane uzuale, de înaltă performanță, masive, hidrotehnice sau rutiere ("**BcR**"), după caz. În conformitate cu prevederile standardului² **SR EN 14227-1**, cimentul ce poate fi folosit în compoziția amestecurilor granulare tratate cu ciment trebuie să îndeplinească cerințele **SR EN 197-1:2011** iar produsul final (amestecul stabilizat) trebuie să respecte cerințele din reglementările naționale.

Clasa de rezistență "**42,5R**" a cimentului livrat la saci oferă posibilitatea atingerii eficiente a unor clase de rezistență ridicate de beton în elemente/structuri realizate în regie proprie, asigurând astfel o durată de viață proiectată corespunzătoare așteptărilor tale, ca utilizator.

O prezentare extinsă a gamei de produse poate fi accesată pe situl nostru www.heidelbergmaterials.ro unde pot fi găsite (întotdeauna actualizate) fișele tehnice, declarațiile de performanță, certificatele de constanță a performanței pentru fiecare produs în parte precum și prezentul manual de utilizare. Pentru a afla modul concret și reglementat în care se utilizează fiecare din cimenturile noastre, te rugăm să consulți secțiunile de Aplicații și Acorduri Tehnice sau să ne contactezi pentru a-ți înmâna acordurile tehnice aplicabile anumitor procedee în cadrul cărora se folosesc produsele noastre.

¹ Ciment. Partea 1: Compoziție, specificații și criterii de conformitate ale cimenturilor uzuale

² Amestecuri tratate cu lianți hidraulici. Specificații. Partea 1: Amestecuri granulare tratate cu ciment

Heidelberg Materials România S.A.

Șos. București-Ploiești, nr. 1A, Bucharest Business Park, clădirea C2,
et. 1, sector 1, 013681, București, România,
www.heidelbergmaterials.ro

Data fiind diversitatea tehnologică a modului de preparare și punere în operă a betonului precum și posibilitățile extinse de utilizare ale diferitelor tipuri de ciment, folosirea produselor noastre se supune unor standarde și normative obligatorii așa cum sunt **SR EN 206+A1:2021**, **NE 012/1:2022**³, **RTC 13/2024**, **SR EN 13670:2010**, **NE 012/2:2022**⁴, **NE 014/2002**, **NP 133/2022**, **NE 013:2002**⁵ și altele, având o aplicabilitate specializată (pentru betoane rutiere, hidrotehnice, prefabricate, amestecuri stabilizate etc.). Este încă în vigoare și este necesar să fie respectat normativul **C16/1984** privind realizarea pe timp friguros a lucrărilor de construcții și instalații. Pentru utilizarea anumitor tipuri de cimenturi pot fi în valabilitate acordate tehnice care fundamentează diferite procedee tehnologice.

Te rugăm să ne contactezi direct pentru mai multe detalii.

Cimentul: Alegerea clasei de rezistență a cimentului la proiectarea compozițională a betonului

Proiectarea compozițională a betonului în vederea atingerii unei anumite clase de rezistență la compresiune se face în conformitate cu prevederile obligatorii ale **SR EN 206+A1:2021**, **NE 012/1:2022**, **RTC 13/2024** respectiv buna practică inginerescă. O recomandare tehnică privind alegerea clasei de rezistență a cimentului în funcție de clasa dorită a betonului este prezentată în continuare.

Clasa de rezistență a cimentului	Clasa dorită a betonului
32,5	C 8/10 C 25/30
42,5	C 25/30 C 40/50
52,5	≥ C 30/37

Această recomandare tehnică nu limitează posibilitățile de utilizare ale cimenturilor funcție de clasa acestora de rezistență („32,5”, „42,5” sau „52,5”) ci oferă doar anumite intervale orientative, informative, raportat la o clasă frecvent solicitată de consistență („S3”), respectiv rapoartele maxime „ $A_{eficace}/C$ ” reglementate prin **NE 012/1:2022** și **RTC 13/2024** pentru beton. Alegerea unei anumite clase de rezistență a cimentului („32,5”, „42,5” sau „52,5”) în funcție de clasa dorită a betonului („C8/10” ... „C100/115”), se face pe considerente tehnico-economice, așa încât dozajul de ciment să nu fie în exces prevenindu-se astfel riscul apariției fisurării datorate contracției (din diferite cauze), o degajare prea mare de căldură în interiorul elementelor turnate sau o utilizare ineficientă a cimentului. În cazul utilizării unui dozaj ridicat de ciment, un rol deosebit în prevenirea apariției fisurării din contracție îl au limitarea raportului „ $A_{eficace}/C$ ” sub valorile maxime reglementate, folosirea unor agregate de calitate (certificate) precum și respectarea tehnologiei de punere în operă respectiv de tratare / protecție a betonului pe șantier.

³ Normativ pentru producerea betonului și executarea lucrărilor din beton, beton armat și beton precomprimat. Partea 1: Producerea betonului

⁴ Normativ pentru producerea și executarea lucrărilor din beton, beton armat și beton precomprimat. Partea 2: Executarea lucrărilor din beton.

⁵ Cod de practică pentru execuția elementelor prefabricate din beton, beton armat și beton precomprimat, indicativ NE 013-2002 (în revizuire)

Heidelberg Materials România S.A.

Șos. București-Ploiești, nr. 1A, Bucharest Business Park, clădirea C2,
et. 1, sector 1, 013681, București, România,
www.heidelbergmaterials.ro

Întotdeauna, o atenție deosebită trebuie acordată preparării și turnării betonului pe timp friguros sau călduros (canicular), perioade în care se iau la producere, la transport precum și la locul de punere în operă o serie de măsuri suplimentare, derivate din reglementările tehnice aplicabile și buna practică inginerască.

Agregatele, adaosurile și aditivii

Pentru prepararea betoanelor uzuale se folosesc sorturi de agregate de calitate, certificate, dat fiind impactul⁶ deosebit pe care acestea le au asupra proprietăților betonului în stare proaspătă și întărită. În cele mai multe cazuri - pentru betoane uzuale - se folosesc agregate de balastieră obișnuite, sortate.

În cazul betoanelor de înaltă rezistență, a celor rutiere se pot folosi, alături de agregatele de balastieră și de carieră, concasate (cribluri), adaosuri și/sau pulberi reactive. În compoziția betoanelor autocompactante se introduc diferite adaosuri pulverulente, în conformitate cu prevederile reglementărilor tehnice în vigoare.

Utilizarea aditivilor, în cazul tuturor betoanelor (inclusiv a celor preparate pe șantier, cu cimenturi saci), se face în condiții de obligativitate având în vedere prevederile **SR EN 206+A1:2021**, **NE 012/1:2022** și **RTC 13/2024**, urmărind continuu performanțele avute în vedere, reglementate, pentru produsele finale.

Pentru obținerea performanțelor impuse betonului (consistență, clasă de rezistență etc.) la un raport A/C minim este obligatorie utilizarea unui aditiv de plastifiere/fluidizare, conform recomandărilor producătorului acestuia. Pe timp călduros se poate folosi un aditiv de întârziere iar pe timp friguros, dimpotrivă, un aditiv de accelerare a prizei betonului, urmărindu-se în oricare din cele două situații limitarea duratei de transport și luarea măsurilor reglementate la locul de punere în operă.

Încadrarea unor cimenturi din punctul de vedere al emisiilor de CO₂

evoBuild® CEM II/B-M(S-LL) 42,5R are cu 30% mai puține emisii de CO₂ față de valoarea emisiilor directe din 2020 - rezultate din producerea de clincher pentru cimentul de tip I, conform referinței GNR 2.0 a Global Cement and Concrete Association, (Asociația mondială a producătorilor de ciment și beton).

evoBuild® CEM III/A 42,5N-LH are cu 40% mai puține emisii de CO₂ față de valoarea emisiilor directe din 2020 - rezultate din producerea de clincher pentru cimentul de tip I, conform referinței GNR 2.0 a Global Cement and Concrete Association, (Asociația mondială a producătorilor de ciment și beton).

Betonul: Importanța stabilirii corecte - în proiect - a clasei de rezistență la compresiune și ai altor parametri

Pentru oricare element/structură, stabilirea clasei de rezistență a betonului se face de către proiectant având la bază două tipuri de evaluări: *o evaluare din punct de vedere structural (proiectarea structurală)* și *o evaluare sub aspectul durabilității (proiectarea durabilității)*, în această ultimă etapă încadrându-se și calculul grosimii stratului de acoperire, ca parametru decisiv pentru asigurarea duratei de viață proiectate în clasele de expunere „XC”, „XD” și „XS”.

Proiectarea durabilității betonului este o activitate separată de proiectarea structurală, pe care însă o influențează.

⁶ agregatele formează 70...75% din volumul amestecului de beton având astfel impact inclusiv asupra durabilității

Heidelberg Materials România S.A.

Șos. București-Ploiești, nr. 1A, Bucharest Business Park, clădirea C2,
et. 1, sector 1, 013681, București, România,
www.heidelbergmaterials.ro

Întrucât nu necesită calcule sau activități laborioase, recomandăm tuturor parcurgerea cu prioritate a etapei de proiectare a durabilității, având în vedere faptul că astfel se stabilește (și) grosimea stratului de acoperire cu beton a armăturilor, element foarte important și de la care se pleacă la întocmirea planurilor și extraselor de armare.

În etapa obligatorie - conform **NE 012/1:2022, #4.1.(2)** și **RTC 13/2024, #5.2.(7)** și / sau agreementul tehnic aplicabil - de proiectare a durabilității se stabilește clasa minimă de rezistență la compresiune a betonului ce urmează a fi folosit precum și a alte caracteristici compoziționale specifice, așa cum sunt raportul maxim $A_{eficace}/C$, diametrul maxim al granulei de agregat D_{max} , tipul/tipurile de ciment aplicabile, clasa de cloruri, dozajul minim de ciment etc. Alături de acestea, introducerea în proiecte a gradului de impermeabilitate "P" (**NP 133/2022, #2.4.** s.a.), de gelivitate „G” (**NE 014/2022, #2.11** s.a.) etc. completează specificațiile betonului.

Proiectarea durabilității înseamnă de fapt - plecând de la condițiile de mediu (încadrabile în clase/combinații de clase de expunere „X”) în care elementul de beton urmează a fi exploatat pe durata de viață - stabilirea⁷ unor valori limită (clasă minimă de rezistență, dozaj minim de ciment, raport max. $A_{eficace}/C$) respectiv a tipurilor de cimenturi aplicabile etc. Așa cum s-a afirmat anterior, în cadrul proiectării durabilității se stabilește – de asemenea – grosimea stratului de acoperire cu beton a armăturilor în conformitate cu Eurocodurile 2 (seria **SR EN 1992**), anexele lor naționale și alte standarde, așa cum sunt **SR EN 13369:2013** respectiv **SR EN 13198:2004**. Pentru asigurarea durabilității nu este suficientă respectarea doar a acestor prevederi, ci și a **SR EN 13670:2010, NE 012/2:2022, NE 013/2002, NE 014/2002, C16/1984, GP 115/2011** și altele, care fac referire la cerințe tehnologice privind punerea în opera, tratarea și protecția betonului.

Atenție!

** Urmare a respectării condițiilor prevăzute în **SR EN 206+A1:2021, NE 012/1:2022, RTC 13/2024** și agreementelor tehnice aplicabile, este posibil ca din etapa obligatorie de proiectare a durabilității, clasa betonului să fie superioară celei rezultate din calculul structural. De aceea, pe considerentul asigurării duratei de viață proiectate (a asigurării durabilității), este deosebit de importantă proiectarea durabilității betonului conform prevederilor în vigoare la locul de utilizare pentru oricare element sau structură din beton, având durata de viață reglementată. Respectarea **SR EN 13670:2010, NE 012/2:2022** precum și a celorlalte reglementări tehnice privind tehnologia de executare a lucrărilor, în mod particular a agreementelor tehnice aplicabile, este esențială în asigurarea durabilității elementelor/structurilor din beton!*

** Prin proiectarea structurală se stabilește clasa minimă de rezistență la compresiune a betonului, însă dintr-un alt punct de vedere decât din cel al cerințelor de asigurare a durabilității. Clasa de rezistență a betonului stabilită în final reprezintă - pentru toate situațiile de proiectare - valoarea cea mai mare („acoperitoare”) a celor două valori limită (din proiectarea structurală precum și din proiectarea durabilității), în corelație cu un raport $A_{eficace}/C$ corespunzător limitat.*

** Important de menționat este faptul că raportul maxim $A_{eficace}/C$ pentru beton, ca principal parametru⁸ ce caracterizează oricare compoziție de beton, se stabilește doar în urma evaluărilor făcute pentru asigurarea durabilității. Utilizarea, respectarea și*

⁷ în baza **SR EN 206+A1:2021, NE 012/1:2022** și **RTC 13/2024**), respectiv a agreementelor tehnice aplicabile

⁸ La evaluarea raportului $A_{eficace}/C$, apa luată în considerare reprezintă diferența dintre cantitatea totală de apă conținută în betonul proaspăt și cantitatea de apă absorbită de agregate, conform **SR EN 206+A2:2021**. Apa eficientă reprezintă strict acea cantitate de apă care reacționează cu cimentul, formând piatra de ciment.

Heidelberg Materials România S.A.

Șos. București-Ploiești, nr. 1A, Bucharest Business Park, clădirea C2,
et. 1, sector 1, 013681, București, România,
www.heidelbergmaterials.ro

monitorizarea în practică a raportului maxim $A_{eficace}/C$ raportat la limitele din prevederile aplicabile, reprezintă aspecte foarte importante pentru asigurarea durabilității betonului, respectiv a duratelor de viață proiectate avute în vedere.

Alegerea tipului/tipurilor de ciment la proiectarea durabilității elementelor/structurilor

Pentru atingerea duratei de viață proiectate prevăzute de 50 de ani (în conformitate cu **NE 012/1:2022 – Anexa F** și **agrementele tehnice aplicabile**), identificarea corectă a tipurilor de ciment care pot fi utilizate, alături de stabilirea valorilor limită asociate (clasa minimă de rezistență, raportul $A_{eficace}/C$ maxim, etc.) precum și a grosimii stratului de acoperire cu beton a armăturilor, au o importanță deosebită.

De exemplu, sub aspectul alegerii tipului de ciment funcție de condițiile de exploatare (mediul înconjurător) pentru o durată de serviciu de 50 de ani, **Anexa F** a **NE 012/1:2022** precum și **RTC 13/2024** prezintă o serie de tipuri de cimenturi posibil a fi utilizate într-o varietate de clase de expunere “X”, responsabilitatea încadrării elementului/structurii în acestea revenind proiectantului. Trebuie înțeles faptul că de cele mai multe ori se va întâlni în practică o încadrare a elementului/structurii în combinații de clase de expunere, responsabilitatea alegerii corecte în această situație revenind proiectantului. Este firesc să fie prezentate în proiecte toate tipurile de ciment ce pot fi folosite, în conformitate cu prevederile aplicabile (care includ agreementele tehnice).

La proiectarea lucrărilor deosebite⁹ (de exemplu poduri, viaducte, tuneluri etc.), care au o durată de viață proiectată mare (minim 100 de ani), proiectanții trebuie să ofere (în mod suplimentar) caiete de sarcini speciale și specifice lucrărilor respective, indicând un nivel de complexitate mai ridicat prin comparație cu prevederile **NE 012/1:2022**, **NE 013:2002** și **NE 012/2:2022**, având în vedere faptul că această ultimă reglementare prezintă (#12.2.3.) un nivel de exigență limitat pentru verificarea lucrărilor, corespunzător încadrării în clasa de fiabilitate **RC2**. Chiar și în cazul construcțiilor de clasă de importanță redusă (“D”) atunci când se utilizează “beton de șantier”¹⁰, proiectantul trebuie să stabilească cerințele aplicabile betonului așa cum sunt tipul/tipurile de ciment, clasa betonului, raportul maxim $A_{eficace}/C$, dozajul minim de ciment, clasa de consistență a betonului, grosimea stratului de acoperire etc. Acest beton nu este în afara cadrului reglementat tehnic prin intermediul **SR EN 206+A2:2021**, **NE 012/1:2022**, **RTC 13/2024**, **SR EN 13670:2011** și **NE 012/2:2022**. Semnalăm faptul că prin agreementele noastre tehnice se limitează valorile limită aplicabile betonului precum și măsurile tehnologice suplimentare pentru o durată de viață proiectată de 50 de ani.

Importanța alegerii tipului de ciment folosit în compoziția betonului uzual, sub aspectul punerii în operă

Modul de preparare a betonului în stații specializate, posibilitățile de utilizare ale cimenturilor funcție de clasele de expunere “X” în care sunt acceptate, precum și unele elemente referitoare la modul de punere în operă, sunt conținute în **SR EN 206+A1:2021**, **NE 012/1:2022**, **RTC 13/2024** precum și în agreementele tehnice aplicabile, prevederi cu caracter obligatoriu.

Elemente esențiale privind modul de punere în operă, modul de tratare și protecție funcție de temperatura mediului ambiant precum și funcție de specificul mediului înconjurător în care va fi exploatat produsul final (betonul) etc. sunt

⁹ Încadrabile în clasa de fiabilitate **RC3** - lucrări care includ verificări de terță parte pentru proiectare (**DSL3**) și executarea lucrărilor (**IL3**).

¹⁰ beton preparat pe șantier, în malaxor, cu ciment saci etc.

Heidelberg Materials România S.A.

Șos. București-Ploiești, nr. 1A, Bucharest Business Park, clădirea C2,
et. 1, sector 1, 013681, București, România,
www.heidelbergmaterials.ro

prevăzute în principal în **SR EN 13670:2010** și **NE 012/2:2022**, reglementări cu caracter obligatoriu. Normativul ține seama de compatibilitatea care trebuie să existe între tipul cimentului folosit și domeniul de utilizare preconizat pentru beton, stabilind reguli tehnologice generale de turnare, tratare și protecție a betonului, proiectat și preparat conform **SR EN 206+A1:2021**, **NE 012/1:2022** și **RTC 13/2024**. Sunt prezentate cerințele impuse cofrării, armării și punerii în operă a betonului simplu, armat și precomprimat prezentând elemente foarte importante privind controlul calității și recepția lucrărilor. Normativul **NE 012/2:2022** se constituie într-un document foarte util proiectanților (în momentul întocmirii unor caiete de sarcini) precum și, mai ales, consultanților și executanților în activitatea curentă de șantier, aplicându-se împreună cu **SR EN 13670:2010**. Elemente foarte importante sunt cuprinse, de asemenea, în normativele **C16/84**, **NE 013/2002**¹¹ și **GP 115:2011** aflate în vigoare, după cum s-a prezentat anterior.

Alegerea tipului de ciment în betonul rutier (BcR)

Normativul **NE 014:2002**¹² prevede o serie de elemente foarte importante privind modul de stabilire al compoziției betonului rutier „**BcR**”, transportului și punerii în operă precum și de control al calității respectiv recepția lucrărilor. Reglementarea se constituie într-un document de bază, obligatoriu¹³, în momentul proiectării, executării și recepției unei îmbrăcăminți rutiere rigide, din beton de ciment.

Sub aspectul alegerii tipului de ciment, **NE 014:2002** este foarte strict acceptând doar tipuri de ciment Portland unitare (ex. **CEM I 32,5R**, **CEM I 42,5N**, **CEM I 42,5R**) fabricate în conformitate cu **SR EN 197-1:2011**. În conformitate cu **NE 014:2002**, toate clasele de beton rutier („**BcR**”) se pot obține cu cimenturile **CEM I 42,5** (N sau R) și/sau **CEM I 32,5R**. De remarcat este faptul că **NE 014:2002** nu este un normativ limitativ în ceea ce privește utilizarea doar a tipurilor de ciment „**CEM I**” (menționate) în betoane rutiere întrucât în acesta se prevede faptul (#3.2.) că și alte sortimente de cimenturi vor putea fi utilizate, însă cu avizul unui institut de cercetări de specialitate precum și al proiectantului.

În cazul turnării continue a îmbrăcăminții rutiere, stabilirea corectă și completă a corelațiilor necesare între caracteristicile betonului (gradul de compactare, timpul de remodelare VEBE etc.) și parametrii mașinii (viteză, frecvența de vibrație, distanța între vibratoare etc.) este esențială în succesul tehnic al lucrării respective.

Alegerea tipului de ciment în betoane masive

Normativul **NE 012/2:2022** (#9.4.7., FI.3.15) prevede faptul că în conformitate cu ghidul de proiectare **GP 115/2011** (#2.2) *elementele masive sunt cele care au un volum de beton și dimensiuni suficient de mari pentru a necesita luarea unor măsuri speciale cu privire la căldura generată de hidratarea cimentului. De regulă, elementele masive au grosimi de peste 0,50 m (de exemplu, elevații ale infrastructurii clădirilor, ziduri de sprijin, pile, culei, fundații, radiere etc.), dar în practică s-au întâlnit situații în care căldura de hidratare a condus la gradienti de temperatură excesivi chiar și pentru grosimi mai reduse ale elementelor. NE 012/2:2022 prezintă elementul masiv a fi acel element a cărui cea mai mică dimensiune este de cel puțin 0,80 m sau de 0,50 m, dacă volumul depășește 100 m³.*

¹¹ în proces de revizuire

¹² Normativ pentru executarea îmbrăcăminților rutiere din beton de ciment în cofraje fixe sau glisante

¹³ Ordinul Ministrului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței nr. 1718 din 17.10.2002

Heidelberg Materials România S.A.

Șos. București-Ploiești, nr. 1A, Bucharest Business Park, clădirea C2,
et. 1, sector 1, 013681, București, România,
www.heidelbergmaterials.ro

În betoane masive, în conformitate cu **NE 012/1:2022** (#5.1.2.1, Tab. F.1.1., Tab. M.1.), **RTC 13/2024** (#5.3.1.), **NE 012/2:2022** (FII.3.15) și **GP 115/2011** (#2.2.) se folosesc în mod obligatoriu cimenturi cu căldură de hidratare redusă, codificate **“LH”**.

Prepararea, turnarea și tratarea pe șantier a betonului masiv se face în mod deosebit față de betoanele uzuale, impunându-se anumite cerințe suplimentare în conformitate cu reglementările tehnice aplicabile. Pentru asigurarea unei limitări a căldurii în interiorul betonului și a unei evoluții lente a degajării acesteia trebuie folosit un ciment cu căldură de hidratare redusă **“LH”**. Singurul nostru ciment care se poate folosi în betoane masive este **evoBuild® CEM III/A 42,5 N-LH** (ciment de furnal cu căldură de hidratare redusă), care de altfel poate fi aplicabil cu deplin succes și în betoane structurale uzuale (obișnuite) în conformitate cu prevederile reglementărilor tehnice în vigoare, tot timpul anului.

Alegerea tipului de ciment în betonul lucrărilor hidroenergetice

Betoanele lucrărilor hidroenergetice sunt în general betoane masive care au un regim special, fiind supuse instrucțiunilor departamentale privind betoanele hidrotehnice **PE 713**, această ultimă reglementare traversând în prezent o perioadă de revizuire și adaptare la reglementările europene aplicabile.

Alegerea tipului de ciment în betonul sistemelor de alimentare cu apă și canalizare

Betoanele lucrărilor hidroedilitare, de alimentare cu apă și canalizare, se supun normativului NP 133/2022 precum și - în ceea ce privește proiectarea durabilității - **NE 012/1:2022** și **RTC 13/2024**, respectiv a agrementelor tehnice în valabilitate.

Alegerea tipului de ciment în amestecuri stabilizate

Amestecurile granulare tratate cu ciment pentru construcția și întreținerea drumurilor, aeroporturilor sau altor zone destinate circulației sunt prezentate în **SR EN 14277-1**, fiind necesară și respectarea cerințelor din reglementările naționale. Pentru a primi agremente tehnice în valabilitate referitoare la procedee de utilizare și a altor tipuri de cimenturi în amestecuri stabilizate vă rugăm să ne contactați.

Alegerea tipului de ciment în betonul elementelor precomprimate

Betoanele elementelor prefabricate precomprimate sunt betoane de înaltă performanță, fiind supuse normativelor **NE 012/1:2022**, **NE 012/2:2022** precum și **NE 013:2002**, care limitează utilizarea deocamdată doar a cimenturilor Portland unitare (**CEM I**). În prezent **NE 013:2002** trece prin o perioadă de revizuire.

Alegerea tipului de ciment pentru betonul produs în regie proprie (“de șantier”)

Betonul produs în regie proprie (“betonul de șantier”) este un beton cu proprietăți specificate, așa cum este acesta definit în **NE 012/1:2022** și **RTC 13/2024**, aplicabil doar construcțiilor din categoria de importanță „D”. **SR EN 206+A1:2021** și **NE 012/2:2022** prevăd că recepția betonului de șantier se face însă în mod similar, cu egală exigență, atât pentru betoanele preparate în șantier cât și pentru betoanele livrate proaspăt, de către o stație specializată.

Heidelberg Materials România S.A.

Șos. București-Ploiești, nr. 1A, Bucharest Business Park, clădirea C2,
et. 1, sector 1, 013681, București, România,
www.heidelbergmaterials.ro

În compoziția betonului de șantier intră diferite sorturi de agregate a căror dozare - ca și a cimentului, aditivului/aditivilor și apei, de altfel - se face manual. În conformitate cu prevederile reglementărilor în vigoare, balastul (definit în conformitate cu **SR EN 12620+A1:2009**) poate fi folosit doar pentru clasele de beton nestructural **C8/10** și **C12/15**. Betonul produs în regie proprie trebuie să îndeplinească integral cerințele proiectului în ceea ce privește clasa de rezistență, tipul de ciment precum și celelalte exigențe obligatorii. Betonul preparat la betonieră, pe șantier, este un beton cu compoziție prescrisă căruia i se definesc valori țintă pentru componente. *Te rog să ne contactezi pentru a primi o broșură cu compoziții de beton specificate prin valori țintă de preparare a betonului de șantier sau să folosești recomandările noastre tehnice imprimate pe fiecare sac.*

Cerințe minime pentru prepararea betonului pe șantier (cu cimenturi saci)

Pentru prepararea betonului sunt necesare următoarele echipamente tehnologice și unelte:

- Malaxor de beton cu o capacitate adaptată necesităților șantierului (capacitatea cuvelor malaxoare disponibile la comercializare este între 120 și 350 litri). Este necesar să se țină seama de faptul că în cuva malaxorului se introduc componenții betonului până la 4/5 din volumul acesteia, nu mai mult;
- Bene metalice, roabe, lopeți, găleți marcate de capacitate 10 litri (pentru o ușoară dozare a apei și sorturilor);
- Cântar/cântare verificate metrologic, recipienti gradați pentru apă și aditiv(i);
- Scafă, canciog, mistrii, perii de sârmă.

Se asigură dotarea locului de preparare a betonului cu echipamentele de laborator corespunzătoare prelevării și testării betonului proaspăt de către personal instruit, apt profesional. Se folosește o betonieră specializată respectându-se întotdeauna cantitatea maximă de material de amestecat conform instrucțiunilor sale tehnice, aceasta neumplându-se niciodată până la refuz.

Dozarea componentelor se va face manual, cu atenție, funcție de cantitatea de material de amestecat prestabilită, plecând de la dozajele țintă oferite în unități de masă (în Kg), de volum (în litri) sau „în părți” prin procedura de preparare. Întocmirea procedurii de preparare funcție – în principal – de capacitatea malaxorului intră în sarcina producătorului de beton.

Agregatele folosite vor fi uscate (zvântate), la umiditatea naturală, fără a se folosi agregate saturate (ținute) în apă, pe care a plouat sau a nins. La dozarea apei de preparare se va ține seama întotdeauna de apa deja conținută în agregate (în special în nisip) prin efectuarea unor corecții¹⁴, plecând de la umiditatea reală (determinată) a acestora.

La începerea lucrului se verifică starea tehnică generală a betonierei precum și rigiditatea reperelor¹⁵ sale. Se verifică starea de curățenie a interiorului betonierei, a recipientilor ce urmează a fi folosiți, a echipamentelor și sculelor ce vor fi utilizate. Este interzis să existe în interiorul betonierei resturi de mortar uscat de la malaxări anterioare, apă de spălare sau oricare componente care ar putea contamina betonul, respectiv modifica valorile țintă ale componentelor ce urmează a fi folosite.

¹⁴ dacă este cazul, în sensul reducerii cantității de apă de preparare, pentru limitarea raportului A/C sub valoarea maximă reglementată. În general, în condiții de șantier, determinarea umidității sorturilor de agregate este practic dificilă fiind de preferat folosirea unor agregate având suprafața uscată (zvântată) în locul unora (parțial) saturate.

¹⁵ de exemplu a paletelor de amestecare din interior

Heidelberg Materials România S.A.

Șos. București-Ploiești, nr. 1A, Bucharest Business Park, clădirea C2,
et. 1, sector 1, 013681, București, România,
www.heidelbergmaterials.ro

Se verifică existența la locul de preparare a tuturor materiilor prime, în termenele de valabilitate și în cantitățile minime necesare, conform eșalonării de livrare stabilite cu utilizatorul betonului.

Se încep activitățile de cântărire a sorturilor de agregate și cimentului respectiv de dozare volumetrică (apă, aditivi).

Se introduc componenții amestecului de beton în betonieră, urmărindu-se recomandările de mai jos:

- a) Se introduce întreaga cantitate de agregate uscate și se începe malaxarea în vederea amestecării uniforme a acestora;
- b) După amestecarea vizibil completă a sorturilor se dispersează – uniform - o jumătate din apa de preparare, fără aditivul/aditivii adăugat(i). O parte din această apă va fi absorbită în granulele de agregat și nu va reacționa cu cimentul;
- c) Se introduce treptat cimentul evitându-se formarea de cocoloașe și se mai malaxează o perioadă suficientă de timp;
- d) Se continuă malaxarea o perioadă suficientă de timp urmărindu-se vizual umezirea uniformă a suprafeței granulelor de agregat mare și acoperirea acestora completă cu lapte/pastă de ciment;
- e) Se introduce treptat și restul apei în care este dispersat aditivul/aditivii și se mai malaxează o perioadă suficientă de timp, minim 45 secunde. Se urmărește¹⁶ vizual consistența;

La locul de preparare a betonului trebuie să fie disponibil fizic (în format tipărit) o procedură de preparare, care să furnizeze instrucțiuni detaliate despre tipul și cantitatea materialelor componente (compoziția exactă a amestecului, asumată de producătorul betonului însă în conformitate cu prevederile aplicabile), timpii de malaxare precum și privind producția efectivă a betonului. „Rețeta” exactă de preparare a betonului - pentru fiecare șantier, tip de beton, clasa, consistență etc. - utilizată la locul de punere în operă se afișează vizibil la locul de preparare a compozițiilor, fiind menționat și șantierul pe care se aplică.

Se vor respecta proporțiile între componente, ordinea de introducere a acestora, timpii minimi de malaxare, procedura de preparare precum și „rețeta” de preparare afișată pentru betonul produs și livrat. Întocmirea procedurii și rețetei de preparare – reprezentând adaptarea la situația concret întâlnită în șantier - intră integral în sarcina producătorului de beton și reprezintă documente specifice, asociate doar șantierului respectiv. Este firesc din punct de vedere tehnic pentru o aceeași clasă de beton să existe rețete întrucâtva diferite de preparare, de la șantier la șantier, funcție de tipul materiilor prime (în special agregatele) folosite, altele decât cimentul.

Pentru asigurarea omogenității, consistenței și calității betonului, observațiile vizuale efectuate în mod continuu, de personal experimentat, cu experiență tehnologică pe șantier – pe timpul preparării - sunt foarte importante. Pe timpul malaxării trebuie urmărit să nu existe zone din compoziție fără apă de consistență („semiuscate”) sau zone cu diferențe de consistență, conținându-se malaxarea până la estomparea acestora.

Betonul trebuie să aibă un aspect uniform, să fie suficient de plastic în timpul malaxării precum și după oprirea acesteia, o perioadă suficientă (câteva ore) pentru punerea în operă. Apariția la oprirea betonierii a apei libere („mustirii”) în compoziție va conduce la necesitatea adăugării treptate doar a unei cantități reduse de ciment până la dispariție precum și la indentificarea și îndepărtarea cauzei. Apariția segregărilor va conduce la necesitatea adăugării unor cantități reduse de ciment și nisip (în părți egale, însă nu mai mult de 2% din masa totală malaxată) pentru corecția cantității de pasta de ciment.

¹⁶ eventual se fac determinări ale consistenței betonului

Heidelberg Materials România S.A.

Șos. București-Ploiești, nr. 1A, Bucharest Business Park, clădirea C2,
et. 1, sector 1, 013681, București, România,
www.heidelbergmaterials.ro

Se va limita drastic – în oricare situație, la locul de punere în operă – introducerea apei în compoziție, respectiv majorarea necontrolată a raportului A/C. Acest raport nu trebuie să depășească, în nicio situație, valoarea limită eficace (țintă) reglementată.

Observațiile vizuale continue - efectuate de personal cu experiență în activitatea de preparare a betonului pe șantier - prin care se verifică amestecarea completă, faptul ca betonul este suficient de consistent/vâscos și că nu mustește trebuie confirmate întotdeauna prin încercări de laborator, în baza unui plan de eșantionare/prelevare la locul de preparare și încercare, afișat vizibil și parte a procedurii de preparare.

Alte dispoziții tehnice

Toate betoanele ce se prepară, indiferent de tip și clasă de rezistență, trebuie supuse controlului producției, sub responsabilitatea producătorului. Controlul producției cuprinde toate măsurile necesare pentru menținerea proprietăților betonului în conformitate cu cerințele specificate, conform **SR EN 206+A1:2021, NE 012/1:2022, RTC 13/2024, NE 013/2002, PE 713/1990, NE 013/2002, NE 014/2002** și agrementelor tehnice aplicabile, acolo unde este cazul.

Toate betoanele puse în operă se supun controlului de conformitate tehnic reglementat.

Adăugarea de apă în betonul livrat pe șantier ("în cifă") a fost, este și rămâne și pe viitor interzisă în România.

Pentru toate materiile prime ce intră în compoziția betonului este necesar să se asigure trasabilitatea de la sursă (producător) și până la momentul utilizării prin colectarea, păstrarea și gestionarea corespunzătoare a documentelor aferente, specifice fiecărui component în parte.

Cimenturile uzuale din portofoliul nostru de produse se pot folosi tot timpul anului.

Livrarea, transportul și depozitarea cimentului vrac

Livrarea cimentului se face din toate cele trei fabrici de ciment (Tașca, Chișcădaga și Fieni).

Vă rugăm să ne contactați pentru identificarea celei mai potrivite soluții tehnice pentru aplicația dumneavoastră.

Livrarea se face numai în vehicule rutiere speciale fiind ferit de umezeală pe timpul transportului. Cimentul se depozitează pe tipuri și clase de rezistență, în silozuri închise și uscate. Se etichetează vizibil fiecare siloz cu tipul cimentului, prevenindu-se astfel erorile la descărcarea din mijlocul de transport.

Livrarea, transportul și comercializarea cimentului saci

Livrarea se face din toate cele trei fabrici de ciment (Tașca, Chișcădaga și Fieni).

Transportul cimentului saci respectiv prezentarea pentru comercializare a acestuia se va face cu respectarea instrucțiunilor minime de transport, manipulare și depozitare prevăzute în reglementările tehnice în vigoare, pe verso la declarația de performanță emisă de producător precum și pe ambalajul produsului (sac).

Cimentul **evoBuild® CEM II/B-M(S-LL) 42,5R** este livrat înscăuit (saci de 20Kg) / paletizat (80 saci/palet) și înfoliat în mijloace de transport auto. Recomandăm în depozite marcarea vizibilă (etichetarea) paleților cu tipul de ciment și data înscăuirii, de la care se stabilește termenul de valabilitate de 90 de zile.

Heidelberg Materials România S.A.

Șos. București-Ploiești, nr. 1A, Bucharest Business Park, clădirea C2,
et. 1, sector 1, 013681, București, România,
www.heidelbergmaterials.ro

Instrucțiuni și informații de siguranță

Instrucțiuni și informații de siguranță sunt prevăzute în Fișa cu Date de Securitate disponibilă pe site-ul societății:
www.heidelbergmaterials.ro

CertIFICATELE DE CONSTANȚĂ A PERFORMANȚEI, DECLARAȚIILE DE PERFORMANȚĂ ȘI MARCAJUL CE

Certificatele de Constanță a Performanței și Declarațiile de Performanță sunt disponibile pe site-ul societății:
www.heidelbergmaterials.ro. Pentru produsele însăcuite marcajul CE se regăsește pe ambalaje iar pentru produsele livrate vrac acesta se regăsește pe avizele de însoțire marfă. Rapoarte de încercare pentru cimentul sau filerul de calcar aprovizionate pot fi eliberate la cererea clientului, cu menționarea numărului de lot aprovizionat.

Agremente tehnice

Agrementele tehnice obținute de Societate, în valabilitate, pot fi obținute direct de la consultantul tehnic de zonă sau pot fi descărcate de pe pagina special dedicată, disponibilă pe site-ul societății: www.heidelbergmaterials.ro

Sperând că aceste informații minime îți sunt utile, așteptăm întrebările tale la ciment@ro.heidelbergmaterials.com

Bibliografie

- [1] - NE 012/1:2022 - Normativ pentru producerea betonului și executarea lucrărilor din beton, beton armat și beton precomprimat - Partea 1: Producerea betonului;
- [2] - NE 012/2:2022 - Normativ pentru producerea și executarea lucrărilor din beton, beton armat și beton precomprimat. Partea 2: Executarea lucrărilor din beton;
- [3] - SR EN 206+A1:2021 - Beton. Specificație, performanță, producție și conformitate;
- [4] - SR EN 13670:2010 - Execuția structurilor de beton;
- [5] - SR EN 197-1:2011 - Ciment Partea 1: Compoziție, specificații și criterii de conformitate ale cimenturilor uzuale
- [6] - LEGE nr. 10 din 18 ianuarie 1995 privind calitatea în construcții cu completările ulterioare;
- [7] - Cod de practica pentru executia elementelor prefabricate din beton, beton armat și beton precomprimat, indicativ NE 013-2002;
- [8] - NE 014/2002 - Normativ pentru executarea îmbrăcăminților rutiere din beton de ciment în sistemele cofraje fixe și glisante, Incertrans București;
- [9] - Instrucțiuni privind betoanele hidrotehnice (actualizare 713/1999, 714/1994, Agresivitatea apelor) – stadiu de ancheta pentru aprobarea ca normativ republican;
- [10] - GP 115/2011 - Ghid de proiectare pentru controlul fisurării elementelor masive și peretilor structurali de beton armat datorită contracției împiedicate, U.T. Cluj Napoca;
- [11] - COD DE PROIECTARE. BAZELE PROIECTĂRII CONSTRUCȚIILOR - Indicativ CR 0 – 2012
- [12] - SR EN 1990:2004 – Eurocod 0 - Bazele proiectării structurilor
- [13] - SR EN 1990:2004/A1:2006/AC:2010 – Eurocod - Bazele proiectării structurilor
- [14] - SR EN 1990:2004/NA:2006 – Eurocod 0. Bazele proiectării structurilor. Anexa națională.
- [15] - SR EN 1992-1-1:2004 – Eurocod 2 – Proiectarea structurilor din beton. Partea 1-1: Reguli generale și reguli pentru cladiri. Cladiri
- [16] - SR EN 1992-1-1:2004/AC:2008 – Eurocod 2 – Proiectarea structurilor din beton. Partea 1-1: Reguli generale și reguli pentru cladiri - Erata. Cladiri
- [17] - SR EN 1992-1-1:2004/AC:2012 – Eurocod 2 – Proiectarea structurilor din beton. Partea 1-1: Reguli generale și reguli pentru cladiri - Amendament. Cladiri
- [18] - SR EN 1992-1-1:2004/NB:2008 – Eurocod 2 – Proiectarea structurilor din beton. Cladiri. Anexa Națională
- [19] - SR EN 1990:2004/A1:2006 – Eurocod - Bazele proiectării structurilor – Poduri
- [20] - SR EN 1990:2004/A1:2006/NA:2009 – Eurocod: Bazele proiectării structurilor podurilor de sosea, pasarele și poduri de cale ferata. Anexa națională.
- [21] - EN 1992-2:2006 – Eurocod 2 – Proiectarea structurilor din beton. Partea 2: Poduri din beton – proiectare și prevederi constructive. Poduri.
- [22] - EN 1992-2:2006/AC:2009 – Eurocod 2 – Proiectarea structurilor din beton. Partea 2: Poduri din beton – proiectare și prevederi constructive. Poduri. Erata
- [23] - EN 1992-2:2006/NA:2009 – Eurocod 2 – Proiectarea structurilor din beton. Partea 2: Poduri din beton – proiectare și prevederi constructive. Poduri. Anexa națională.
- [24] - SR EN 1992-3:2007 – Eurocod 2: Proiectarea structurilor din beton. Partea 3: Silozuri și rezervoare
- [25] - SR EN 1992-3:2007/NA 2008 – Eurocod 2: Proiectarea structurilor din beton. Partea 3: Silozuri și rezervoare. Anexa națională

Heidelberg Materials România S.A.

Șos. București-Ploiești, nr. 1A, Bucharest Business Park, clădirea C2,
et. 1, sector 1, 013681, București, România,
www.heidelbergmaterials.ro

[26] - Cod de proiectare seismică - Partea I - Prevederi de proiectare pentru clădiri, indicativ P 100-1/2013

[27] - Cod de proiectare seismică - Partea a III-a - Prevederi pentru evaluarea seismică a clădirilor existente, indicativ P 100-3/2008

[28] - RTC 13/2024 - Ghid informativ privind stabilirea compoziției betonului în funcție de nivelurile de performanță ale betonului

[29] - NP 133/2022 - NORMATIV PRIVIND PROIECTAREA, EXECUȚIA ȘI EXPLOATAREA SISTEMELOR DE ALIMENTARE CU APĂ ȘI CANALIZARE ALE LOCALITĂȚILOR, Indicativ NP 133-2022.

- *Armonizarea reglementărilor românești cu cele europene a condus pe parcursul anului 2023 la modificări importante în ceea ce privește regulile de producere a betonului, de proiectare și executare a elementelor și structurilor. Consultați și respectați prevederile SR EN 206+A1:2021, NE 012/1:2022, RTC 13/2024, SR EN 13670:2010, NE 012/2:2022, NE 013/2002 precum și acordurile tehnice aplicabile.*
- *Acest document nu poate și nu conține totalitatea informațiilor referitoare la produsele noastre sau asupra posibilităților de utilizare ale acestora. Documentul oferă informații și recomandări tehnice generale. Utilizatorul produsului la care se referă acest document este obligat să consulte și să respecte integral prevederile tehnice în vigoare la locul de utilizare a betonului precum și acordurile tehnice în construcții care fac referire la produsul nostru sau la procedeele de punere în operă ale acestuia, în vederea asigurării cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor;*
- *Acest document a fost actualizat la data de 09.07.2026. Documentul este revizuit și actualizat periodic precum și ori de câte ori este necesar. Vă recomandăm să vă asigurați că sunteți în posesia ultimei versiuni accesând site-ul www.heidelbergmaterials.ro unde sunt postate întotdeauna ultimele revizii ale documentelor noastre tehnice. Prezentul document înlocuiește toate versiunile precedente.*
- *Domeniile de utilizare pentru fiecare din produsele noastre sunt precizate în documentele tip APLICAȚII TEHNICE.*